

Научно-наставниот совет на Институтот за општествени и хуманистички науки-Скопје, на седницата, одржана на 30.03.2018 година, донесе Одлука за формирање Комисија за оценка и одбрана на магистерскиот труд под наслов „Мултикултурното образование за идни наставници и нивните компетенции за работа во мултикултурна средина во Република Македонија,“ поднесена од кандидатката Александра Сарџоска, во состав: Проф. д-р Катерина Колозова, Проф. Д-р Маја Мухиќ и Доц. д-р Ана Блажева.

Комисијата се заблагодарува за укажаната доверба и откако го прегледа магистерскиот труд, на Научниот совет го поднесува следниов:

ИЗВЕШТАЈ

1. Библиографска белешка за кандидатката

Александра Сарџоска е родена на 02.09.1979 година во Тетово, Македонија. Во 2004 година дипломирала на Институтот за психологија на Универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје. Моментално, таа работи на проекти со **Центарот за Балканска Соработка LOJA од Тетово**. Сарџоска има широко неформално образование во полето на мултикултурализмот и мултикултурното образование и учествувала во бројни проекти на ова поле.

2. Кус опис на трудот

2.1 Предмет на истражувањето на овој труд е мултикултурното образование за идните наставници и нивните компетенции. Сарџоска го истражува поимот на мултикултурно образование и начинот на кој наставниците го разбираат како и компетенциите што треба да ги имаат за примена на мултикултурно образование.

2.2 Целта на истражувањето е да креира унифицирана слика за мултикултурното образование во контекст на РМ и дефинирање на целите на мултикултурното образование како универзитетски предмет во една унифицирана рамка. Цели на истражувањето се исто така да се идентификува сфаќањето на експертите за мултикултурно образование за идните наставници, за предметот мултикултурно образование на универзитетско ниво како и да се идентификуваат потребните компетенции на наставниците за работа во мултикултурна средина.

2.3 Структура на трудот

Магистерскиот труд на Александра Сарџоска, „Мултикултурното образование за идни наставници и нивните компетенции за работа во мултикултурна средина во Република Македонија,“ е напишан на македонски јазик и опфаќа 76 страници од кои 66 се основен текст на тезата, а останатите за библиографијата и прилозите.

Трудот е составен од следните поглавја:

1. Вовед
2. Теоретска рамка
3. Методологија на истражувањето
4. Анализа и дискусија
5. Заклучоци
6. Библиографија
7. Прилог

Во **Воведот** кандидатката се осврнува на проблемот околу дефинирањето на мултикултурното образование генерално и во контекст на Република Македонија. Потоа дава осврт за значењето на мултикултурното образование во Македонија кое произлегува од мултикултурноста и мултиетничноста на контекстот. Исто така кандидатката ја лоцира потребата за дефинирање на професионалните компетенции на наставниците како еден од темелите на мултикултурното образование.

Во поглавјето **Теоретска рамка**, Сарџоска зборува за концептот на мултикултурализам преку неколку теориски осврти. Потоа дава осврт на дефинициите на мултикултурното образование преку клучните компоненти кои го сочинуваат. Кандидатката ги анализира образовните политики за вклучување на мултикултурното образование и дава анализа на Стратегијата за образование во која постои препознавање на мултикултурното образование. Кандидатката исто така ги разгледува разликите меѓу мултикултурното и интегрираното образование и компетенциите што наставниците треба да ги развијат.

Во поглавјето **Методологија и методи на истражувањето** Сарџоска го објаснува методолошкиот приод на втемелена теорија што го користи како приод кој има за цел креирање на контекстуализирана теорија „втемелена“ во податоците од кои произлегува, наместо теорија заснована на аналитички конструкти, категории или варијабли од претходно постоечки теории. Во ова поглавје кандидатката се осврнува на зачувувањето на објективноста и границите на истражувањето и ги дефинира предметот и целите на истражување. Потоа кандидатката ги поставува главните и специфични истражувачки прашања кои треба да одговорат што е тоа мултикултурно образование во контекст на РМ како и пашањето кои компетенции се потребни да се развијат кај идните наставници за да работат во мултикултурна средина. Кандидатката го користи намерниот примерок како најефикасен пристап за изборот на испитаници

во истражувањето. Од методите за „прибирање“ на податоци користи полуструктурирани интервјуа и фокус групи. Во обработката на податоците користи транскрипција на разговорите и кодирање. Сарџоска прави квалитативна обработка на податоците користејќи компјутерска програма за квалитативна анализа.

Во поглавјето **Анализа и дискусија**, кандидатката ги анализира податоците добиени од истражувањето. На почетокот анализата се однесува на прашањето за мултикултурната средина и начинот на кој се доживува мултикултурализмот во Македонија. Вториот дел од анализата се осврнува на дефинирањето на мултикултурното образование преку разликите на мултикултурниот и интеркултурниот пристап. Потоа анализата ја насочува кон разликите меѓу мултикултурализмот и би-национализмот и проблемите со сегрегација во македонскиот контекст. Следно кандидатката го анализира аспектот на повеќејазичноста и поврзаноста со мултикултурното образование. Во анализата Сарџоска го обработува мултикултурното образование на две нивоа: индивидуално и институционално. На крајот на анализата кандидатката ги анализира вештините и компетенциите на наставниците во рамката на компетенции која опфаќа различни нивоа на знаење.

Во **Заклучоците**, Сарџоска мултикултурното образование го дефинира како постоење повеќе различни култури на еден ист простор. Во македонскиот контекст мултикултурализмот е перцепција на различностите низ призмата на етницитетите, посебно македонската и албанската заедница, што придонесува кон тоа мултикултурализмот најчесто да подразбира биетничка структура, односно дека живееме во мултикултурно општество со сегрегација, во која не постои контакт и соработка меѓу етничките заедници и дека нашето општество е далеку од интеркултурализмот. Мултикултурното образование го дефинира на две нивоа: индивидуално ниво и институционално ниво.

Вештините и компетенциите на наставниците се организирани во пет категории и соодветните нивоа: 1) *знаење и разбирање*, 2) *апликација на знаењето и разбирањето* 3) *креирање ставови* 4) *комуникација* и 5) *вештини за доживотно учење*.

Генерален заклучок е дека во Република Македонија, како контекст со сегрегациски мултикултурализам, студентите/идни наставници треба да работат на сопствените индивидуални вештини да се справат во мултикултурна средина, да ги развијат сопствените знаења, како и вештините за комуникација и критичко размислување. Освен наставниците на индивидуално ниво, потребни се политики на институционално и училишно ниво коишто ќе ја земат предвид вистинската структура на учениците, во обид за подеднаква репрезентација во училиштето.

3. Заклучни констатации и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека магистерскиот труд **„Мултикултурното образование за идни наставници и нивните компетенции за работа во мултикултурна средина во Република Македонија,“** поднесен од

кандидатката Александра Сарџоска дава научен придонес во областа на студиите на културата: научните сознанија до кои доаѓа се применливи, а дел од нејзината научна

анализа се однесува токму на прашањата на контекстот на Македонија и нивната применливост во него. Трудот е поткрепен со податоци и се темели на нивна сериозна емпириска анализа. Аргументот на Сарџоска е јасен, прецизен и логичен.

Трудот е структуриран на јасен и прегледен начин, и е поткрепен со релевантна библиографија. Со него, кандидатката докажува дека ги совладала научно-истражувачките и методолошки постапки во изработката на самостоен научен труд.

Врз основа на увидот на трудот и врз основа на горе изнесениот заклучок, Комисијата позитивно го оценува магистерскиот труд на Александра Сарџоска под наслов „Мултикултурното образование за идни наставници и нивните компетенции за работа во мултикултурна средина во Република Македонија,“. Комисијата има чест да му предложи на Научно-наставниот совет на Институтот за општествени и хуманистички науки – Скопје да ѝ одобри јавна одбрана на кандидатката.

Скопје, 23.05.2018

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНКА И ОДБРАНА:

1. Д-р Катерина Колозова, редовна професорка, членка на комисијата

2. Д-р Маја Мухиќ, вонредна професорка, членка на комисијата

3. Д-р Ана Блажева, доцент, членка на комисијата